Managementletter 2017-1

Bestemd voor: Algemeen bestuur 10 mei 2017

Peildatum: 24 februari 2017

Documentnummer: 17IT006246

Barcode:

INHOUDSOPGAVE MANAGEMENTLETTER 2017-1

Hoofdstuk		Pagina
1.	**Financieel Beheer**	**3 t/m 7**
1.1	Inleiding	3
1.2	Verwachte resultaten exploitatie en investeringen 2017	3
1.3	Risicoparagraaf	4
1.4	Overige aandachtspunten	5
1.5	Ontwikkelingen bij verbonden partijen	6
1.6	Toelichting bijlagen	7
2.	**Netto lasten en dekkingsmiddelen per programma**	**8 t/m 9**
2.1	Totaal netto lasten en dekkingsmiddelen per programma	8
2.2	Toelichting financiële afwijkingen per programma	9

Bijlagen

I	Prognose netto lasten en resultaat per taak (17IT006249)
II	Projectenrapportage (17IT006253)
III	Voorbereidingscommissie financiële zaken reactie ml 1(17IT0011392)

Hoofdstuk 1: Financieel Beheer

§ 1.1 Inleiding

Op basis van afspraken uit de Planning- en Controlcyclus worden gedurende het kalenderjaar periodiek managementletters opgesteld, die door het DB worden vastgesteld en ter kennisname aan het AB worden aangeboden. Hierbij treft u de eerste managementletter over 2017 aan met als peildatum 24 februari 2017.

In deze eerste managementletter is er, zoals gebruikelijk, voor gekozen om meer op hoofdlijnen te rapporteren. Daarom treft u in deze managementletter niet de ontwikkelingen per programma aan. Deze worden vanaf managementletter 2017-2 weer opgenomen. Het accent ligt op ontwikkelingen die niet voorzien waren bij de begroting en die invloed hebben op het geraamde resultaat.

§ 1.2 Verwachte resultaten exploitatie en investeringen 2017

Exploitatie

Voor 2017 is de verwachting dat de in de exploitatiebegroting 2017 opgenomen producten en diensten voor het overgrote deel worden uitgevoerd. Dit wordt gedaan met een verwacht negatief resultaat van €0,604 miljoen ten opzichte van de begroting.

Verwacht bedrijfsresultaat 2017 bedragen x €1.000	**Begroting 2017**	**ML 2017-1**	**Verschil**
Resultaat taak Watersysteembeheer	+1.525	+1.813	+287
Resultaat taak Zuiveringsbeheer	-545	-229	+316
Bedrijfsresultaat totaal	**+981**	**+1.585**	**+604**

(+ = nadelig / - = voordelig)

Het verwachte negatieve resultaat op de taak Zuiveringsbeheer ten opzichte van de begroting bedraagt €316.000 en ontstaat vooral door de lagere opbrengst van de switch SNB +€742.000, extra pomprevisies AWP+ €300.000, hogere lasten SODO +€198.250 en verwachte extra belastinginkomsten -€ 815.000.
Het verwachte negatieve resultaat op de taak Watersysteembeheer ten opzichte van de begroting bedraagt +€287.000 en wordt vooral veroorzaakt door de lagere opbrengst van de switch SNB+€658.000, hogere lasten SODO +€198.250 en het naar boven bijstellen van de belastingopbrengst watersysteem gebouwd vanwege een hogere WOZ-waarde dan ingeschat bij de Begroting 2017-€400.000.

Investeringsuitgaven

In de Begroting 2017 is €57 miljoen aan bruto investeringen opgenomen. De verwachting bij deze managementletter is bijgesteld tot €50,6 miljoen (89% realisatie).

Bruto investeringsuitgaven 2017 bedragen x €1 mln.	**Begroting 2017**	**ML 2017-1**	**Verschil**
Zuiveringsbeheer	19,5	15,6	-3,9
Watersysteembeheer[1]	33,5	28,0	-5,5
Vaarwegenbeheer	0,9	0,9	0
Ondersteuning	3,1	6,2	+3,1
Totaal	**57,0**	**50,7**	**-6,3**

Het bijstellen van de verwachte investeringsuitgaven wordt veroorzaakt door:

Zuiveringsbeheer (-€ 3,9 miljoen): van de geprogrammeerde projectuitgaven heeft 40% betrekking op projecten die nog moeten starten of die zich in de voorbereidingsfase bevinden. Projecten in deze fase bevatten een hoge mate van onzekerheid met betrekking tot de uitgavenspreiding. Als voorbeelden worden genoemd instandhoudingsprojecten rond de

[1] Het bedrag is inclusief de bijdrage aan het HWBP en de investeringsuitgaven van het project regionale keringen.

slibgisting op RWZI's Bath, Waalwijk en Dongemond, elektrische installaties op RWZI Dongemond en een aantal ontwikkelprojecten met betrekking tot het rioolgemaal en de persleiding bij Oudenbosch-Albano.

Watersysteembeheer (-€ 5,5 miljoen): De uitgaven voor de regionale keringen zijn met -€ 3,3 miljoen naar beneden bijgesteld, door extra onderzoeken toetsing worden de "grote" uitgaven pas medio 2018 verwacht. De overige uitgaven vallen naar verwachting -€ 2,2 miljoen lager uit. Dit is met name het gevolg door vertraging bij het project Wateroverlast Vosdonk. In dit project, getrokken door de gemeente Etten-leur in samenwerking met het waterschap, moet een duiker onder een spoorlijn geboord worden, waarvoor toestemming van Prorail nodig is en waarbij de planning van Prorail leidend is

Ondersteuning (+3,1 miljoen): De overschrijding wordt vooral veroorzaakt doordat de kosten van vervanging van het wagenpark niet in 2016 maar, grotendeels in 2017, bij de aflevering van de auto's vallen.

Op projectniveau worden afwijkingen in geld, kwaliteit en voortgang toegelicht in bijlage 2.

1.3 Risicoparagraaf

Tariefdifferentiatie wegen

Op 28 december 2016 heeft de rechtbank Overijssel in een belastingprocedure tussen de provincie Flevoland en het belastingkantoor GBLT dat namens Waterschap Zuiderzeeland de heffing van de waterschapsbelastingen verzorgt, overwogen dat het begrip 'verharde openbare wegen' zoals dat in artikel 122, derde lid, onder b, van de Waterschapswet voor de tariefdifferentiatie wegen wordt gebruikt, beperkt moet worden uitgelegd. De rechtbank oordeelde dat onverharde weggedeelten die dienstbaar zijn aan de (verkeersfunctie van de) verharde weg, niet onder de reikwijdte van dit begrip vallen. Volgens de rechter mag de tariefdifferentiatie wegen zich dus alleen uitstrekken over verharde weggedeelten. Het gaat om een principiële uitspraak, met in potentie grote financiële gevolgen voor de waterschappen. Het is namelijk zo dat alle waterschappen een tariefdifferentiatie wegen hanteren en hierbij uitgaan van de ruime interpretatie van het begrip 'verharde openbare wegen'. GBLT heeft inmiddels hoger beroep ingesteld tegen de uitspraak van de rechtbank. Het kan nog enige tijd duren voordat het Gerechtshof of –indien cassatie wordt ingesteld, de Hoge Raad- een definitief oordeel in deze kwestie velt. Omdat het niet ondenkbeeldig is dat (alle) wegbeheerders als gevolg van de uitspraak met ingang van dit jaar bezwaar tegen hun belastingaanslag zullen maken, breekt voor de waterschappen een periode van onzekerheid met betrekking tot de belastingopbrengsten aan. Een passende maatregel in relatie tot dit risico zou zijn het treffen van een financiële voorziening bij de jaarrekening 2017 om de kosten van een eventuele negatieve uitspraak in hoger beroep te kunnen dekken. Vooralsnog kiest het waterschap ervoor om nog geen voorziening in te stellen. De ontwikkelingen zullen nauwlettend worden gevolgd.

In het geval de belastingplichtige over 2016 en voorgaande jaren geen bezwaar heeft ingediend en de aanslag heeft betaald, is deze onherroepelijk. Een terugbetaling van mogelijk onterecht betaalde belasting is dan niet aan de orde.

Cross Border Lease - waterschap Brabantse Delta

Een van de rechtsvoorgangers van Brabantse Delta, het Hoogheemraadschap van West-Brabant, heeft in het verleden leaseovereenkomsten gesloten voor de zuiveringsinstallaties. De SNB heeft een soortgelijke leaseovereenkomst gesloten voor de slibverbrandingsinstallatie. Het belangrijkste (theoretische) risico met betrekking tot de CBL-overeenkomsten hangt samen met de vraag of alle in de deal opgenomen installaties gedurende de totale looptijd van de overeenkomsten, 19 jaar (HWB) en 21 jaar (SNB), in bedrijf blijven. Wanneer dit niet het geval is, dient de investeerder gecompenseerd te worden voor het door hem gemiste voordeel. De omvang van deze compensatie is afhankelijk van welke installatie het betreft en het tijdstip waarop de overeenkomst wordt beëindigd. Het risico dat installaties vroegtijdig uit de overeenkomst moeten worden gehaald, beschouwt het waterschap met instemming van de accountant als een theoretisch risico. Zodra bekend is dat een installatie buiten bedrijf gesteld wordt, is alsnog een voorziening nodig voor de financiële consequenties. Vooralsnog is hiervan geen sprake.

Koopoptie

Contractueel is een koopoptie opgenomen waardoor de CBL beëindigt. Het DB heeft op 22 oktober 2013 ingestemd met het uitoefenen van de koopoptie. De eerste koopoptie, voor drie van de vijf trusts, is in 2015 geëffectueerd, waardoor 3/5e deel van de CBL beëindigd is. Voor de resterende twee trusts dient de koopoptie zich aan in 2017. De voorbereidingen voor het uitoefenen van de tweede koopoptie zijn getroffen, zodat gedurende 2017 de volledige CBL wordt beëindigd.

Gevolgen brand bij chemische fabriek Moerdijk
Het waterschap en de andere overheden hebben met Chemie Pack Nederland B.V. en de andere nog bestaande bedrijfsonderdelen van Chemie Pack een schikking getroffen. De waarde van de schikking bedraagt €4,2 miljoen. Via een verdeelsleutel zal een nog nader te bepalen bedrag ten goede komen van het waterschap. Intussen hebben verzekeraars van bedrijven die goederen in opslag hadden staan bij Chemie Pack de betrokken overheden en inspecties aansprakelijk gesteld voor de geleden schade omdat onvoldoende toezicht zou zijn gehouden. Of dit daadwerkelijk tot het vergoeden van een schadeclaim zal leiden door het waterschap lijkt op dit moment niet erg waarschijnlijk.

Verantwoordelijkheid voor beschoeiing
Een inwoner van Steenbergen is van oordeel dat de beschoeiing langs zijn tuin ondeugdelijk is. Zijn tuin verzakt daardoor. Hij is van oordeel dat het waterschap aansprakelijk is voor het verzakken van de tuin. De rechtbank heeft de inwoner in het gelijk gesteld. Naar het oordeel van het waterschap heeft de rechtbank een principieel onjuist oordeel gegeven. Het waterschap is in hoger beroep gegaan tegen het vonnis van de rechtbank. De zaak is momenteel in behandeling bij het gerechtshof in Den Bosch. Het hof heeft nog geen uitspraak gedaan. De uitspraak van het hof is van belang omdat een andere inwoner met vergelijkbare problematiek ook een procedure heeft aangespannen onder verwijzing naar de uitspraak van de rechtbank. Ook twee verenigingen van eigenaren (appartementencomplexen) beraden zich op juridische stappen. Deze zaak is ook voor de andere waterschappen van principieel belang, omdat in het hele land vergelijkbare situaties kunnen spelen.

Klimatologische veranderingen
Gezien de klimatologische veranderingen kunnen in het beheersgebied wateroverlastsituaties ontstaan door extreem grote hoeveelheden neerslag waar het watersysteem met de daarbij behorende normen, niet op ingericht is. Wanneer deze extreme neerslag leidt tot schade vanuit het watersysteem, kan dit leiden tot grote aantallen claims tegen het waterschap, zoals dat inmiddels andere waterschappen is overkomen. Ten behoeve van de afhandeling van deze claims door onze verzekeraar zal door het waterschap zelf veel informatie vergaard moeten worden en onderzoek moeten worden gedaan. De organisatie is ingericht om een bepaald aantal schadeclaims per jaar te kunnen afhandelen, maar niet op het behandelen van grotere aantallen. Als zich dat voordoet dan vraagt dit om tijdelijke grotere inzet van capaciteit. De kosten die daarmee gemoeid gaan, zullen ten laste van de calamiteiten/algemene reserve worden gebracht. Er zal een zogenaamde waakvlamovereenkomst gesloten worden met een partij die capaciteit kan leveren indien nodig.

§ 1.4 Overige aandachtspunten

EMU-saldo
Het EMU-saldo (de feitelijke kasstroom) van het waterschap verwacht voor 2017 op basis van deze managementletter een verwacht EMU-tekort van €11,8 miljoen en blijft hiermee ruimschoots binnen de referentiewaarde van €18,9 miljoen.

Switch Transactie SNB
In 2007 is SNB met een bank een Switch Transactie aangegaan met als doel het kredietrisico op drie leasedepots van SNB te spreiden. SNB heeft de Switch Transaction in 2016 voortijdig beëindigd. De marktwaarde van de Switch Transactie heeft zich in de afgelopen jaren weliswaar in het algemeen positief ontwikkeld, maar was wel volatiel. In het geval van onverwachte negatieve ontwikkelingen in de wereldeconomie zou de marktwaarde van de transactie snel weer afnemen. Daarnaast bevond de bank waarmee de transactie is afgesloten zich in zwaar weer, ook daarin zag SNB een zeker risico. Alles afwegende heeft SNB besloten het momentum in 2016 te benutten en de transactie voortijdig te beëindigen. De transactie liep nog tot september 2017. Het positieve resultaat voor Waterschap Brabantse Delta bedraagt ongeveer € 4,2 miljoen en is meegenomen in deze managementletter. Voorgesteld wordt, conform afspraak Kadernota 2017-2026, het voordelige saldo toe te voegen aan de bestemmingsreserve Duurzaam Financieel Beleid. In de Begroting 2017 is rekening gehouden met beëindiging in 2017 en een voordeel van € 5,7 miljoen. In 2017 zal over de uitkering van genoemd bedrag een besluit genomen worden in de algemene vergadering van aandeelhouders. Over het bedrag hoeft geen vennootschapsbelasting afgedragen te worden.

Dividend NWB
Tot enkele jaren geleden ontving het waterschap jaarlijks een dividend uitkering van de Nederlandse Waterschapsbank (NWB). In 2011 is daar verandering in gekomen. In verband met de kapitaaleisen onder Basel III heeft de NWB begin 2011 besloten tot een maximale reservering van de jaarlijkse nettowinst. Op grond van de aangekondigde minimale eis voor de leverage ratio van vooralsnog 3%, zal geen dividend meer worden uitgekeerd tot de bank aan deze minimumeis voldoet. De banken hebben 1 jaar extra de tijd gekregen om aan deze eis te voldoen waardoor de eis per 1 januari 2019 in werking treedt. De leverage ratio is de verhouding tussen geleend vermogen en de hoeveelheid

eigen vermogen van een bank. Het Basel Comité wil voorkomen dat een bank overmatige schuldposities opbouwt. Dit vormde namelijk één van de onderliggende oorzaken van de crisis.

De leverage ratio van de NWB bedraagt medio 2016 2,0%. Naast het instrument van winstinhouding kijkt de bank tevens naar mogelijkheden om de kapitaalbasis te versterken door het uitgeven van hybride vermogenstitels. In dat verband heeft de bank in 2015 €200 miljoen en in 2016 120,5 mln. additioneel kapitaal aangetrokken. Voor 2016 was het doel om op een leverage ratio uit te komen van circa 2,5% via een uitgifte van hybride kapitaal ter grootte van totaal circa €300 miljoen. De tweede tranche hybride kapitaal in 2016 is (tijdelijk) uitgesteld. De kans is namelijk groter geworden dat de NWB een "verlicht" Basel III regime krijgt en de tweede tranche niet meer nodig is. Uitsluitsel over het verlicht regime wordt in 2017/2018 verwacht. De NWB heeft er alle vertrouwen in dat zij zal kunnen voldoen aan de norm per 1 januari 2019.

Moderne en wendbare organisatie (Samen, Soepel, Sterk in je Werk)

De context waarin en waarbinnen het waterschap opereert is en blijft continue in beweging. Dit vraagt van de organisatie en de medewerkers van het waterschap dat zij hierop adequaat reageren en voorbereid zijn op de toekomst. Dit alles binnen de doelstelling onze taken uit te voeren tegen de laagst mogelijke integrale kostprijs. In 2016 is middels een reorganisatie gestart met de uitvoering van het organisatie ontwikkelprogramma Samen, Soepel, Sterk in je werk. Dit borduurt voort op het eerdere programma Sterk in je Werk en omvat aspecten als het stimuleren van de juiste (open dienstverlenende) houding en gedrag, het borgen van ontwikkelingen op het gebied van kwaliteit (risico)management en dienstverlening en doorontwikkeling van de ondersteunende processen.

§ 1.5 Ontwikkelingen bij verbonden partijen

Slibverwerking Noord-Brabant N.V. (SNB)

SNB heeft met de Belastingdienst een akkoord bereikt over de invoering van de Vennootschapsbelastingplicht bij SNB. Dit is vastgelegd in een vaststellingsovereenkomst die 21 februari 2017 getekend is. In het kort houdt het akkoord in dat de slibverwerkingsactiviteiten voor de aandeelhouders en de Switch Transactie SNB in hun geheel onder de zogenaamde samenwerkingsvrijstelling vallen en zijn daarmee vrijgesteld van Vennootschapsbelasting. De overige activiteiten, te weten de slibverwerking voor externe klanten en de energieopwekking kunnen niet onder de genoemde vrijstelling gebracht worden en zijn derhalve fiscaal belast. Dit betekent dat SNB jaarlijks een beperkt bedrag aan vennootschapsbelasting verschuldigd is.
De deelnemende waterschappen denken na over een toekomstvisie op slibeindverwerking. In het najaar – zo is de voorzichtige verwachting – zal deze visie gereed zijn.

Belastingsamenwerking West-Brabant (BWB)

Voor 2017 richt de BWB zich op 3 pijlers namelijk het zaakgericht werken, de professionalisering van de bedrijfsvoering en de menskant. Met betrekking tot het zaakgericht werken ligt de focus op het van buiten naar binnen redeneren en handelen. Zo worden zaken gekoppeld aan personen en adressen en niet aan de kohieren zelf. Daarnaast worden alle relevante processen opnieuw beschreven en daar waar noodzakelijk efficiënter ingericht. De cultuurcomponent speelt hierbij een belangrijke rol. De veranderingen vinden dan ook plaats in de volgorde van mens, proces en dan ICT. In het verlengde hiervan zullen ook de archieven geprofessionaliseerd en gedigitaliseerd worden.
De professionalisering van de bedrijfsvoering richt zich met name op het optimaliseren van de financiële en aanpalende processen zodat een optimale bedrijfsvoering gegarandeerd kan worden en de organisatie in control is en blijft. In de pijler van de menskant wordt de focus met name gelegd op het op orde brengen van de opleidingen (dit vraagt onder meer de waarderingskamer). Maar hierbij zal ook aandacht gegeven worden aan de veranderende cultuuraspecten.

Aquon

Op 8 februari 2016 heeft het algemeen bestuur van Aquon definitief goedkeuring gegeven aan de ombouwplannen. Daaropvolgend is een strategische heroriëntatie uitgevoerd. Dit heeft geresulteerd in een rapport "Naar Aquon 2.0". Dit rapport en de uitvoering daarvan maakt dat Aquon zich kan door ontwikkelen tot een laboratorium met grote toegevoegde waarde voor de deelnemende waterschappen. Het algemeen bestuur van het waterschap heeft kennis genomen van dit rapport en is op 7 juli 2016 voor de eerste maal in het algemeen bestuur van Aquon behandeld.
In november 2016 heeft het AB van Aquon het rapport vastgesteld. Daarna is aan de hand van een plan van aanpak met de uitvoering gestart.
Op dit moment wordt gewerkt aan het verder vormgeven van de governance waarbij een onderscheid gemaakt wordt tussen eigenaar- en opdrachtgeversbelang. Ook worden de taken en bevoegdheden opnieuw beschreven en de P&C-cyclus is herijkt. Er worden voorbereidingen getroffen voor het opstellen van een nieuwe tekst van de gemeenschappelijke regeling. De verwachting is dat deze tekst medio 2017 ter besluitvorming aan het Algemeen Bestuur van het waterschap aangeboden wordt. Met de

opdrachtgevende waterschappen worden afspraken gemaakt over de samenstelling van nieuwe pakketten van dienstverlening en monstername.

Het Waterschapshuis (HWH)

Het Waterschapshuis heeft de ingeslagen weg ten aanzien van HWH 2.0 met flexibilisering, kennis en verbinden en verdere professionalisering nog niet voltooid. Het afgelopen jaar stond in het teken van deze verdergaande professionalisering. De inrichting van de programma's en projecten volgens de methode Integraal Project Management (IPM) heeft vorm, maar is nog niet af. Op cruciale IPM rollen zijn zeer ervaren derden ingehuurd om kwartier te maken. Vanaf nu zullen zij één voor één worden vervangen voor waar mogelijk waterschappers of mensen van buiten die de rol vervolgens 3-5 jaar zullen invullen. Binnen HWH 2.0 is een van de belangrijkste uitgangspunten: Het Waterschapshuis levert de kwaliteit die de klant verwacht o.a. met de juiste mens op de juiste plaats en in de juiste rol. Dit vraagt extra inspanningen van het mobiliteits- en capaciteitsteam om de juiste mensen te vinden. Waar de waterschappen niet kunnen leveren wordt personeel van derden ingehuurd. Het meerjarenprogramma (2017 - 2019) moet het mogelijk maken om langer vooruit aan resourceplanning te doen.

§ 1.6 Toelichting bijlagen

In bijlage 1 wordt de Begroting en prognose van de programma’s en het bedrijfsresultaat naar de taken weergegeven.

Bijlage 2 geeft de stand van zaken weer met betrekking tot alle lopende projecten op het gebied van voortgang, kwaliteit (doelen) en financiën.

Hoofdstuk 2: Netto lasten en dekkingsmiddelen per programma

§ 2.1 Totaal netto lasten en dekkingsmiddelen per programma

Op basis van de bijgestelde prognoses wordt bij deze managementletter een negatief exploitatieresultaat verwacht van €1,585 miljoen. Dit is €0,604 miljoen nadelig ten opzichte van de begroting.

	Begroting 2017	ML 2017-1	Afwijking ML 2017-1 t.o.v. Begr.2017
Netto lasten			
1000 - Planvorming	5.139	5.101	-38
2000 - Waterkeringen	12.396	12.319	-77
3000 - Watersystemen	33.321	33.318	-3
4000 - Zuiveringstechnische werken	54.049	54.316	+267
5000 - Vaarwegen en havens	2.384	2.363	-21
6000 - Regulering	4.136	4.113	-23
6500 - Handhaving	5.795	5.709	-86
7000 - Heffing en invordering	5.862	5.861	-1
8000 - Bestuur en communicatie	4.216	4.720	+504
9000 - Overige dekkingsmiddelen	-5.585	-4.334	+1.250
Totaal netto lasten	**121.713**	**123.486**	**+1.773**
Opbrengst waterschapsbelastingen			
Omslag watersysteem gebouwd	-35.020	-35.404	-384
Omslag watersysteem ongebouwd	-6.344	-6.325	+19
Omslag watersysteem ingezetenen	-17.297	-17.313	-16
Omslag watersysteem natuurterrein	-118	-118	-
Omslag verontreiningsheffing	-248	-248	-
Omslag zuivering bedrijven	-17.856	-18.611	-755
Omslag zuivering huishoudens	-40.826	-40.885	-60
Totaal waterschapsbelastingen	*-117.708*	*-118.904*	*-1.196*
Overige dekkingsmiddelen			-
Bijdrage provincie	-1.435	-1.408	+26
Onttrekking egalisatiereserve CBL	-1.589	-1.589	-
Totaal dekking	**-120.732**	**-121.901**	**-1.170**
Inschattting resultaat programma's	**+981**	**+1.585**	**+604**

Tabel: bedrijfsresultaat naar de programma's.

§ 2.2 Toelichting financiële afwijkingen per programma

Hieronder volgt een inhoudelijke toelichting op de gewijzigde prognoses van de programma's met een totaal verschil >€100.000.

Programma 4000 – Zuiveringstechnische werken

De netto lasten zullen naar verwachting **+€267.000** hoger uitvallen:

- De netto directe lasten zijn +€300.000 hoger. Om de AWP betrouwbaar en beschikbaar te houden dienen extra pomprevisies uitgevoerd te worden. Een structurele oplossing vindt plaats in AWP2.0
- De kapitaallasten, afdelingskosten en doorrekeningen vanuit ondersteunende programma's zijn -€33.000 lager.

Programma 8000 – Bestuur & Communicatie

De netto lasten zullen naar verwachting +**€504.000** hoger uitvallen:

- De netto directe lasten zijn -€144.000 lager en de opbrengsten +€ 540.500 lager. Na het eerste uitvoeringsjaar oneigenlijk grondgebruik (SODO) met bijbehorende (financiële) uitkomsten heeft een herijking van de kosten en inkomsten plaatsgevonden. Uiteindelijk resulteert oneigenlijk grondgebruik voor 2017 in een reductie van de kosten en minder opbrengsten dan begroot.
  Per saldo levert dit een tekort van €396.500 op ten opzichte van de begroting 2017.
  Deze afwijking is te verklaren doordat voorafgaand aan het project een pilot grondgebruik met 100 dossiers binnen de Brabantse Delta is uitgevoerd en is gekeken naar ervaringen bij gemeenten met dit onderwerp. Hierop zijn de verwachte inkomsten gebaseerd. In de praktijk blijkt nu dat in het buitengebied specifieke zaken zoals ruilverkavelingen, oude afspraken en verjaring een grotere rol spelen dan vooraf verwacht. Voorts lag de uitgeefbaarheid van gronden, ondanks vooraf gestelde criteria, in de uitvoering weerbarstiger. Ook blijken veel meer situaties geen grondgebruik te zijn dan vooraf gedacht. Dit verklaart de lagere inkomsten uit grondverkoop. Daarentegen zijn straks wel alle situaties, waarbij vermeend sprake was van oneigenlijk grondgebruik, duidelijk en geregeld voor nu en in de toekomst.
- De kapitaallasten, afdelingskosten en doorrekeningen vanuit ondersteunende programma's zijn +€107.500 hoger.

Programma 9000 – Overige dekkingsmiddelen

De netto lasten zullen naar verwachting +**€1.250.000** lager uitvallen:

- De netto opbrengsten zijn +€1.250.000 lager. Dit wordt o.a. veroorzaakt door de lagere opbrengst van de switch van de SNB. In paragraaf 3 is dit onderwerp uitgebreid beschreven.

Dekkingsmiddelen

Hieronder volgt een inhoudelijk toelichting op de gewijzigde prognoses van de dekkingsmiddelen >€50.000:

Omslag watersysteem gebouwd
De verwachte opbrengst is met €384.000 naar boven bijgesteld omdat de WOZ-waarde hoger is dan bij de Begroting 2017 is ingeschat.

Omslag zuivering bedrijven
De verwachte opbrengst is met €755.000 naar boven bijgesteld. Het aantal ve'n van de bedrijven is hoger dan in de begroting 2017 ingeschat.

Omslag zuivering huishoudens
Het aantal ve'n van de huishoudens is hoger dan in de Begroting 2017 ingeschat (€60.000 voordelig).